

POHJOIS-POHJANMAAN TE24-TYÖLLISYYSALUESELVITYS KUNTAINFOT 2

3/2023, Mikko Kesä
päivitysversio

Aiheet

- Selvityksen vaihe (toteutuskokonaisuus)
- Kaksi vaihtoehtoista mallia työllisyysalueiden muodostamiseksi
- Yhteistoiminta kuntien välillä <-> järjestämisvastuu
- Laskennallinen mallinnus kuntien lähipalveluista
- **Kommentit ja keskustelu**

1. Toteutuskuvaus

Pohjois-Pohjanmaan TE24 – skenaarioiden ja työllisyysaluevaihtoehtojen muodostaminen

1. LÄHTÖKOHTANA JÄRJESTÄMISKRITEERIT

(12 §, 14 § ja voimaannpanolaki 4 §)

- Järjestäminen itsenäisenä kuntana, jonka työvoimamäärä ylittää 20.000**
- Muut kunnat perustavat yhteisen vähintään 20.000 työvoiman työllisyysalueen yhteisen toimielimen tai kuntayhtymän muodossa**
 - Maantieteellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäyntialueen kannalta toimiva alue: Asiointi, pendelöinti, julkinen liikenne, alueellinen tuntemus, osaamisen ja elinvoiman näkökulmasta, työllisyysalueella on keskuspaikkakunta
 - Kielelliset oikeudet
 - Riittävät resurssit (yhdenvertaisuus)
- Työllisyysalue muodostetaan poikkeussäännön perusteella**
 - Saaristolaisuus, pitkät etäisyydet, kielelliset ja kulttuuriset oikeudet, alueelliset, palvelujen järjestämistä koskevat ratkaisut, palvelujen tarve, palvelujen kustannukset sekä muut palvelujen järjestämiseen liittyvät tekijät huomioon ottaen muusta erityisestä syytä perusteltua
 - Edellyttää suunnitelmaa taloudellisesti riittävästä resursseista ja osaamisesta sekä palvelutasosta, joka ei poikkeuksen seurauksena heikkenisi.
- Perälautasäännön vaikutusten huomioon ottaminen:** Valtionneuvostolla viimesijainen päätöksenteko-oikeus mm. työllisyysalueiden muodostamiseen, rahoitukseen ja hallintomalliin liittyen

2. SELVITYKSEN TIETOAINEISTO

- PERUSTIETOAINAINEISTO**
 - TE24-uudistus
 - Kotouudistus (yhteys TE)
 - Tilannekuva- ja toimintaympäristöanalyysi
- RAHOITUSLASKELMAT**
 - TE-rahoitus
 - Kuntien omat työllisyys- ja elinvoimapanokset (kuntakysely 1)
 - Koto-rahoitus

➤ TE24- kuntakortit

Raportointi ja esittelyt sekä tiedonjako, Työllisyys- aluesimulaattori, KuntaInfot (30)

(riittävät ja yhdenmukaiset perustiedot uudistuksesta joka kunnassa)
- Kuntien omat tavoitteet työllisyysalueista, palveluista ja työjaosta**

Kuntakysely (erillinen raportointi)

Tieto-
aineiston
➔
jäsen-
täminen
skenaari
oihin

3. JÄRJESTÄMISRATKAISUJEN MUODOSTUMISTA OHJAAVAT SKENAARIOT

- Oulun kaupungin omiin ratkaisuihin perustuvat koko maakuntaan vaikuttava skenaario:**
- Luonteviin työssäkäyntialueisiin perustuva skenaario**
- Nykyiseen kuntayhteystyöhön perustuva skenaario.**
- Hyvinvointialueen organisaatioon ja aluejakoon perustuva skenaario.**
- Taloudellinen skenaario.**
- Poikkeussääntöskenaario.**
- Ylimaakunnallinen skenaario.**

4. JÄRJESTÄMIS- JA TYÖLLISYYSALUEVAIHTOEHDOT

Vaihe 1:

- Tietopohjaiseen analyysin perustuvat järjestämis- ja työllisyysaluevaihtoehdot
- Kuntien omiin tarpeisiin ja tavoitteisiin perustuvat järjestämis- ja työllisyysaluevaihtoehdot

Vaihe 2:

Johtopäätökset ja jatkotyöstö alueilla

Vaihe 3:

Selvityksen lopulliset johtopäätökset ja suositukset järjestämISRatkaisuista työllisyysaluevaihtoehdosta (huomioiden myös lain eduskuntakäsittelyn)

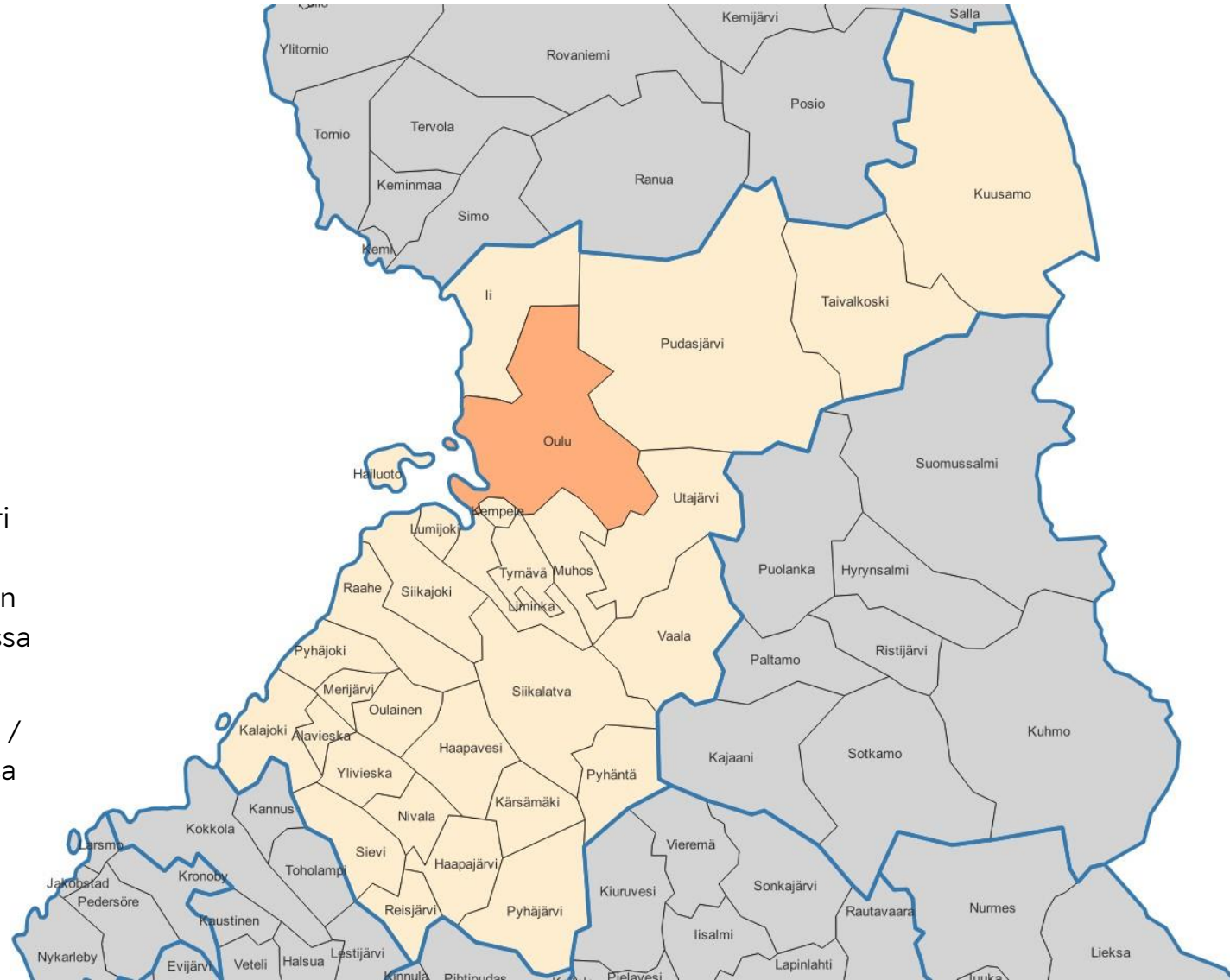

Asiakastarpeet ja olemassa olevat palvelut on kuvailtu perustietoaaineistossa. TE-palvelut tulee perustua sisällöltään, laadultaan ja laajuudeltaan asiakkaiden tarpeisiin. Järjestämisvastuu käsittää asiakkaiden tarpeen sekä palveluiden määrän ja laadun määrittelyn sekä palveluiden ja muiden toimenpiteiden saatavuudesta ja yhdenvertaisuudesta huolehtimisen. Nämä vastuut tulee toteutua riippumatta järjestämISRatkaisuista. JärjestämISRatkaisun arviointi käsittää asiakastarpeiden osalta riittävän rahoituksen sekä yhdenvertaisuuden toteutumisen (mm. osaamiskysymykset) kyseisten vastuiden toteutumiseksi.

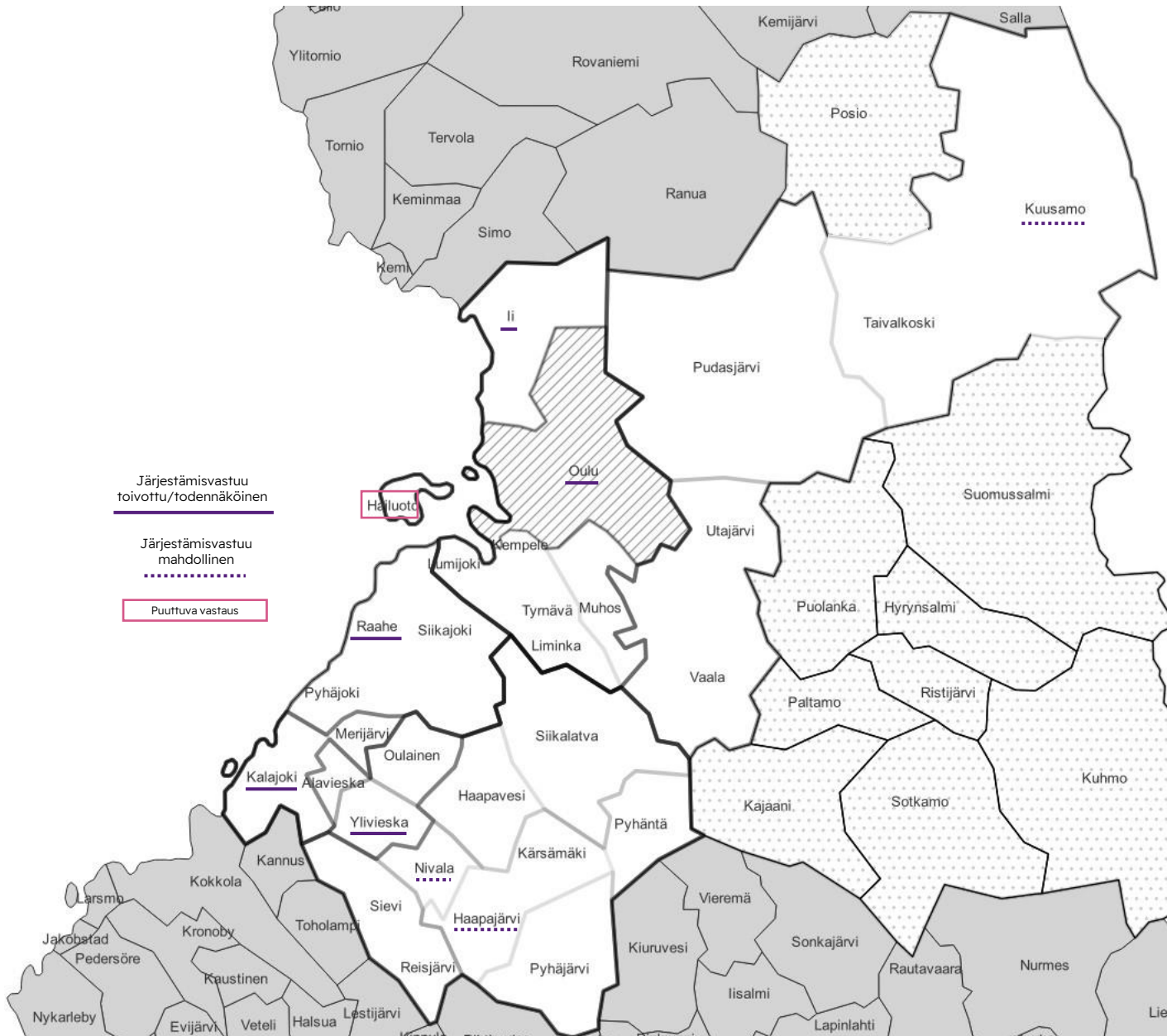

1. (VE1) Tietopohjainen analyysi työllisyysalueista

- **Oulun kannattaisi järjestää työvoimapalvelut itse.**
 - Vaikutusmahdollisuus omien asiakkaiden palveluihin, korkea työttömyysturvavastuu
 - Sopimuksellinen yhteistyö muille järjestäjille
- Muun Pohjois-Pohjanmaan työllisyysaluerakenne olisi kokonaisuutena selkeä ainoastaan tilanteessa, jossa **kaikki muut kunnat kuuluisivat samaan työllisyysalueeseen.** (Riittävä rahoitus, palveluiden yhdenvertaisuus, hyvinvointialueyhdyspinta)
 - Mikäli muut kunnat päätyisivät perustamaan yhteisen työllisyysalueen, olisi tällaiselle alueelle todennäköisesti vaikea löytää vastuukuntaa. Kuntayhtymämalli olisikin luontevampi yhteistoimintamuoto. Perustettavan uuden kuntayhtymän rinnalla olisi perusteltua arvioida olemassa olevien kuntayhtymien mahdollisuudet.
 - Maakunnassa on tunnistettavissa selkeitä keskuskuntia / aluekokonaisuuksia, joiden osaaminen maakunnallisessa palvelurakenteessa tulisi tunnistaa. Työllisyysalue voisi osana palveluiden tuotantoa sopia erityisesti näiden kuntien kanssa tehtävästä yhteistoiminnasta TE-palveluiden tuottamisessa mahdollisimman laajasti.

2. Kuntakyselyn tuottama kuva järjestämiskäytännöistä ja toivotuista työllisyysalueista

KUVAN TULKINTA:

- **Oulun seutukunta / kuntakokeilualue:** Oulun seutukunnan aluerajaan vaikuttaa toistaiseksi se, että Oulun nimesi kaksi tasavahvaa vaihtoehtoa: Sen, että se järjestää palvelut vain omille asiakkailleen tai että se perustaa yhteisen työllisyysalueen yhdessä kuntakokeilukuntien kanssa.
- **Oulu yksin (102 839) – Muut kuntakokeilukunnat yhdessä (25 628)**
- **Oulun kuntakokeilukunnat yhdessä (128 467)**
- **Eteläinen alue:** Eteläisellä alueella sisällä vastaukset seutukunnittain myös limittäiset. Nk. ulkorajat ovat kuitenkin selvimmät. **Pohjois-Pohjanmaan Eteläinen alueelle voisi muodostua 1-2 työllisyysaluetta. Mikäli alueita olisi kaksi, nämä eivät noudattelisi seutukuntarakennetta**
 - Raahen sk (13 389)
 - Haapavesi-Siikalatva sk (5535)
 - Ylivieskan sk (18 679)
 - Nivala-Haapajärvi (11 085)
- **Muut kunnat (Kuusamo-Taivalkoski, Pudasjärvi, Utajärvi-Vaala) jäävät vastausten perusteella edelleen epäselvään tilanteeseen (yhteensä 12 985)**
 - Kuusamo-Taivalkoski, mahdollinen erillisratkaisu tai suuntautuminen Kainuuseen (ml. Posio)?
 - Pudasjärvi, Utajärvi, Vaala - yhteys Ouluun ja Oulun seutuun mahdollinen?

Kuvaustapa

Karttaan on merkitty jokaisen kunnan ehdottama alustava työllisyysalueen raja vaalean harmaalla. **Mitä tummempi raja kartassa on, sitä useamman kunnan vastaus kattaa kyseisen alueen.** Kuntien kokoluokkaa ja työvoimamääriä ei ole arvioitu. Oulu on rasteroitu, koska heillä on tässä vaiheessa kaksi keskenään samanarvoista vaihtoehtoa järjestää joko yksin tai Oulun seudun kuntakokeilukuntien kanssa. Pohjois-Pohjanmaan maakunnan ulkopuolisia kuntia/alueita toivoi kaksi kuntaa. Kainuun maakunta sekä Posio on pisterasteroitu. Heiltä ole kuitenkaan kysytty mielipidettä. Työvoimamäärät 2021 tilastoilla.

Kuntien yhteistoiminta <-> Järjestämisvastuu

Sopija/ jäsenkunta

13 § Kuntien yhteistoiminta järjestämisvastuun toteuttamiseksi

” Palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa on otettava huomioon yhteistoiminnassa mukana olevien kuntien toiminta, työllisyysalueen väestörakenne, asiakkaiden palvelun tarve sekä muut palveluiden antamista koskevat olosuhteet”

” järjestämisvastuussa oleva kunta / kuntayhtymä voi sopia työvoimaviranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä Kuntalain 54 § mukaisesti sopimuksella virkatehtävien hoitamisesta”

(koskee työllisyysalueen muiden kuntien omalle virkahenkilöstölle saatavaa toimivaltaa työvoimaviranomaiselta)

(Myös 15 § Ilmoitusvelvollisuudesta):

- Palveluiden **tuottamista** ja kohdentamista koskevat ratkaisut
- Toimipisteiden **määrä ja sijoittuminen**
- **Yhteistyötahot ja muodot**

Äänivalta yhteisessä toimielimessä / Kuntayhtymässä

Missä määrin sopimukseen yhteisestä toimielimestä / kuntayhtymän perussopimukseen voidaan määritellä kuntien työnjaon mallia siten, että järjestämisvastuu on yksiselitteinen

Vastuukunta / kuntayhtymä

Kuntalain 8 § mukaisesti vastaa järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden:

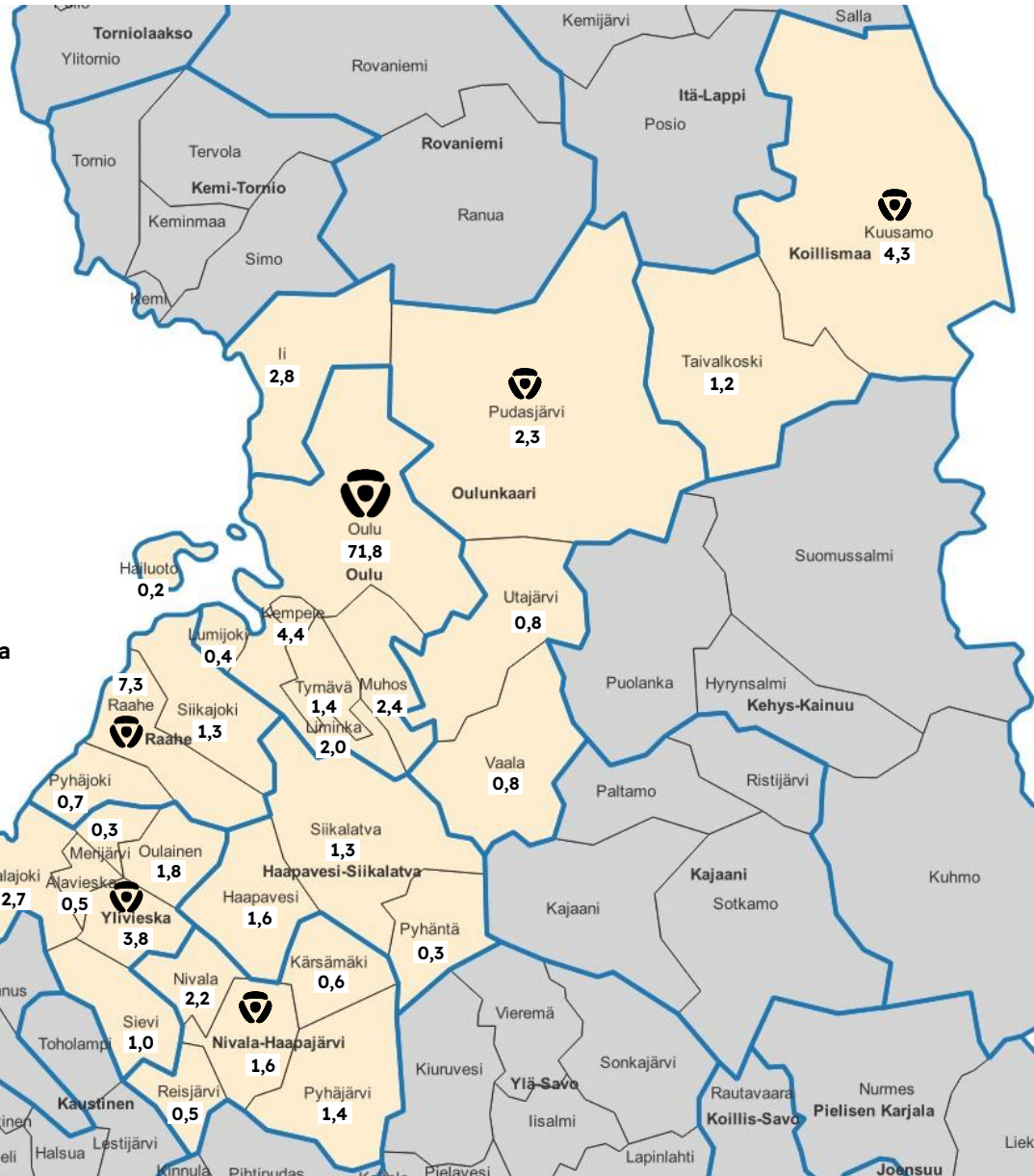
- yhdenvertaisesta saatavuudesta
- tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä;
- **tuottamistavasta;**
- tuottamisen valvonnasta;
- **viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.**

Työllisyysalueratkaisu !

TEORETTINEN MALLI TYÖVOIMAVIRANOMAISEN HENKILÖRESURSOINNISTA LÄHIPALVELUNA

TE-toimiston
nykyinen
asiointipaikka

- Pohjalukuna maakunnan HTV (TE,Ely, Keha) n. **290**.
- Henkilöresurssit on jaettu kahtia tehtävänkuvittain:
 1. resursseiksi, jotka voivat tehdä työnvälitystä ja asiakkaan lakisääteisiä tehtäviä nk. Lähipalveluina = **enintään 124 htv**. **Myös työvoimaviranomaisen lähipalvelut tulee toteuttaa työllisyysalueella yhdenvertaisesti.**
 2. Resursseiksi, jotka tulisi keskittää palveluiden saatavuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta = **vähintään 165 htv**. Myös tämä henkilöstö tekee pääasiassa asiakastyötä, mutta koko alueelle kohdentuen. Näissä resursseissa on mukana myös erityistehtävät, johto ja hallinto sekä mm. varahenkilöt
- Lähipalveluresurssit (enintään 124) on jaettu työajankäyttöön perustuvilla kriteereillä (80 % henkilöasiakkaat = laajan työttömyyden kriteeri / 20 % työnantajat ja yritykset = työikäisten kriteeri) kunnittain kuvassa esitetyllä tavalla.
- Mallinnus on tehty nyt koko maakunnan tasoisesti ottamatta kantaa palveluiden järjestäjään. Mikäli työllisyysalueita on enemmän kuin 1, tulee palveluiden saatavuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta keskitettyjä henkilöitä olla suhteessa enemmän. Tämä vähentää lähipalveluun kohdistuvien työvoimaviranomaisen resursseja.
- Kuntataustaisella henkilöstöllä kunnat voivat lisätä nk. Lähipalveluhenkilöstään (sopimalla virkatehtävän osittaisesta siirtämisestä).

Malli on laskennallinen ja voi tarkentua valmistelun edetessä.

Keskustelu ja kommentit

- Onko tavoitteet / näkemykset toivotusta työllisyysalueesta tarkentuneet?

Kiitos!

Lisätietoa

Mikko Kesä,

mikko@mikkokesa.fi

+358 400 203494

www.mikkokesa.fi

**Muistutus
materiaaliportaalista:**

<https://mikkokesa.fi/ppte24>

salasana: 24tepp